

Krystyna Wasilkowska-Frelichowska

Urodziła się w 1945 roku, pod znakiem Ryb, zakochana w literaturze i kulturze. Studia teatralne w Warszawie oraz pedagogiczne w Bydgoszczy pozwoliły jej rozwijać zainteresowania i pasję do edukacji oraz sztuki. Przez trzy dekady była „panią od kultury”, współredagowała gazetę regionalną Głos Nieszawski, pisała reportaże i materiały historyczne do lokalnych gazet – ocalając od zapomnienia wybitne postacie

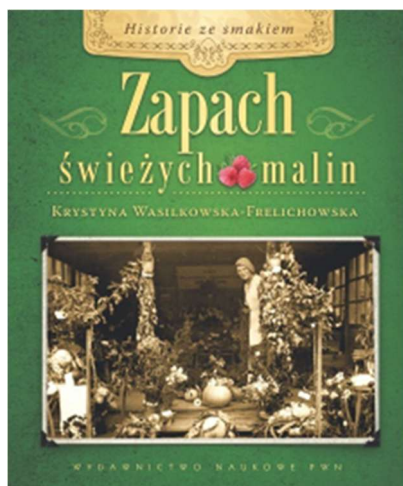

Nieszawy i Kujaw. A do szuflady powstawały teksty o tym, co grało w jej duszy.

Regionalistka z krwi i kości, zafascynowana Kujawami i swoim rodzinnym miastem, nieustannie zgłębia jego historię, pielęgnuje pamięć i dzieli się nią z innymi, zachowując przy tym niepowtarzalny styl, który słysząc w jej opowieściach i tekstach,

Jako prezes Towarzystwa Miłośników Nieszawy wraz z gronem przyjaciół wydała trzy tomy *Nieszawskiego kalejdoskopu* oraz liczne publikacje promujące królewskie miasto nad Wisłą. Jej miłość do Nieszawy znalazła także odbicie na ekranie – zagrała epizodyczną rolę w kultowej komedii Tadeusza Chmielewskiego *Wiosna, panie sierżancie*, kręconej właśnie w Nieszawie, a także statystowała w innych produkcjach filmowych realizowanych w rodzinnych stronach, takich jak *Ballada o Piotrowskim* Rafała Kapelińskiego, *Wesele* Wojciecha Smarzowskiego oraz serial *Lipowo. Zmowa milczenia* w reżyserii Łukasza Ostalskiego.

Jest członkinią Związku Literatów Polskich, a jej otwarte dom i serce przyciągają ludzi, z którymi chętnie dzieli się opowieściami, wspomnieniami i smakami. Przed laty wraz z córką przemierzyła pół Europy, a tęsknota za podróżami nieustannie pobudza jej wyobraźnię. Ceni prostotę i autentyczność – także w kuchni, dlatego w jej książkach nie brakuje przepisów na swoje jadło.

W 2012 roku nakładem PWN ukazała się książka *Zapach świeżych malin. Historie ze smakiem*, w której autorka, zaglądając do kuchni nieszawskich gospodyń, snuje opowieści o przedwojennej przeszłości, przeplatając je przepisami z kuchni polskiej, kresowej, żydowskiej i niemieckiej. Trzy lata później światło dzienne ujrzała kolejna publikacja – *Wysokie progi. Opowieści z wyższych*

sfer (Wydawnictwo Adam Marszałek), w której z pasją oddaje atmosferę dworów, przywołuje sylwetki znamienitych rodów i postaci związanych z Nieszawą, a także odkrywa mniej znane epizody z dziejów miasta.

W maju 2017 roku zadebiutowała jako powieściopisarka. *Ostatni pokój* (Wydawnictwo Skarpa Warszawska) zabiera czytelników w podróż do roku 1990, czasu wielkich przemian, zarówno społecznych, jak i osobistych. Bohaterka powieści, Ewa Wojciechowska, otrzymuje tajemniczą paczkę, która odmienia jej życie i otwiera drogę do nowych uczuć i wyzwań.

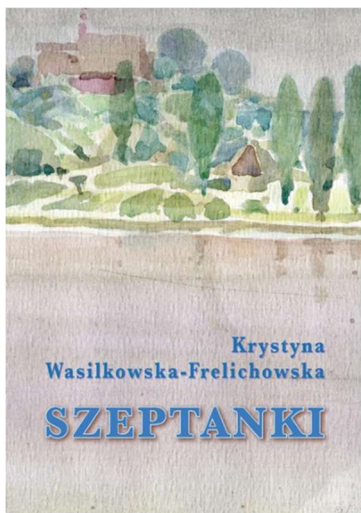

Rok 2017 przyniósł jej także zwycięstwo w konkursie i tytuł ambasadorki Royal Canin. Udział w promocyjnej sesji zdjęciowej i spocie reklamowym stał się dla niej niezapomnianym przeżyciem.

W 2018 roku jako stypendystka Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z córką Kingą Frelichowską przygotowała album *Niknące miasto*. Kinga

Frelichowska była również redaktorem prowadzącym tego wydawnictwa. Jak podkreśla dr hab. Marzenna Cyzman z Instytutu Literatury Polskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, „Krystyna Wasilkowska-Frelichowska i Kinga Frelichowska ujmują w swoich tekstach Nieszawę w sposób niestandardowy: budując fabularyzowane i poetyckie narracje o mieście, które warto ocalić od zapomnienia, oraz patrząc na to miejsce z dwóch perspektyw – osoby starszej, zakochanej w Nieszawie, i osoby młodej, która przed laty stamtąd wyjechała, zachowując jednak warte uwagi wspomnienia.”

W 2023 roku powróciła do ukochanego miasta projektem literackim *Szeptanki*. Zbiór fabularyzowanych tekstów inspirowanych mało znanymi wydarzeniami z dziejów Nieszawy jest literacką rekonstrukcją przeszłości – od sądów nad czarownicami, przez losy mniejszości żydowskiej i niemieckiej, po baśniowe opowieści o początkach miasta. Autorka przez lata zbierała relacje, przeglądała dokumenty, rozmawiała ze świadkami, by ocalić pamięć i oddać głos tym, którzy przez wieki szeptali swoje historie z pokolenia na pokolenie. *Szeptanki* są wzbogacone ilustracjami Hanny Balickiej-Fribes, które nadają opowieściom wyjątkowy, poetycki wymiar.

We wrześniu 2025 roku ukazała się druga część „Szeptanek”. Autorka po raz kolejny nie przemilcza trudnych dla wspólnoty spraw – nie tuszuje lokalnej historii, wyciąga na światło dzienne skrywane przez lata wstydlive fakty. Kieruje się zasadą: Qui tacet, consentire videtur (kto milczy, ten zdaje się zgadzać). Dlatego między innymi próbuje rozwikłać zagadkę dotyczącą tajemniczego zniknięcia ważnych dla miasta artefaktów kulturowych – dzieł sztuki i dokumentów.

Opisuje też historie ważnych dla miasta bohaterów – Kazimiery Walickiej, która uchroniła Nieszawę przed najazdem bolszewików, oraz Henryki Wojdyło, pseudonim Halszka, zamordowanej przez Niemców w 1942 roku.

Choć *Szeptanki 2* nie są grubym tomem, podobnie jak w ich pierwszej części, waga poruszanych w nich tematów jest niebagatelna.

Wydawnictwo wzbogacają prace nieszawskich artystów, których miałam przyjemność zaprosić do współpracy – córką, Kingę Frelichowską oraz Tomasza Lewandowskiego oraz Konrada Grabowskiego.

Krystyna Wasilkowska-Frelichowska nieustannie zachęca do dialogu, do otwartości i rozmowy o tym, co trudne i piękne. Jej życie i twórczość są świadectwem miłości do ludzi, rodzinnego miasta i jego historii – tej zapisanej w kronikach i tej przekazywanej szeptem.